

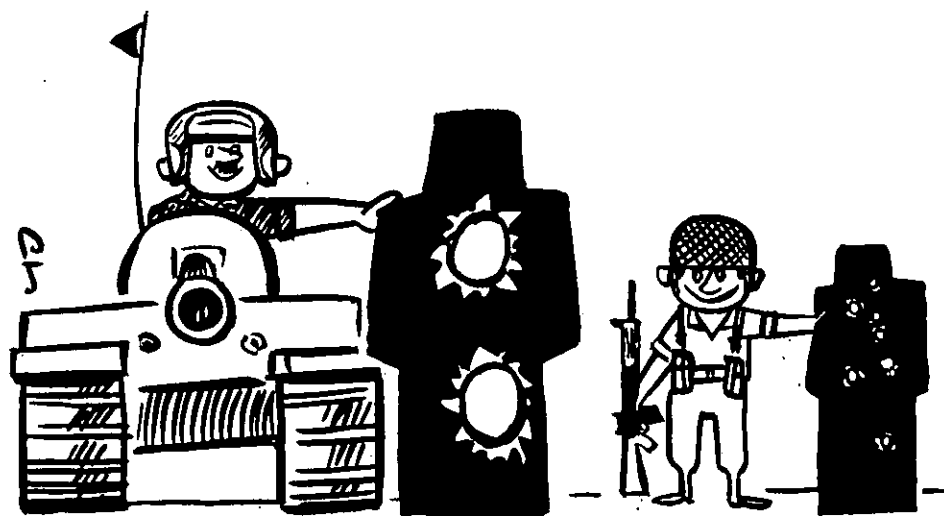
ניצול האש באימונים

סקירת עתונות צבאית ואימוני גייסות

סא"ל מ. ציפורי

האימון נודעת אחר-כך השפעה לרעה על חינוכו של הלוחם הקלעי. והרי נקל להבין כי להכנת היעדים, וארגונם הנכון כפי שצוין לעיל, השפעה ישירה — ולעתים מוחלטת — על תוצאות היריה בשעת האימון.

גודל המטרות. לעתים מציבים אנו לפני הרובאי, המקלען ותותחן-הטנק משימות ביריה אל מטרות, אשר אינן ניתנות כלל לביצוע; ומדוע? משום שלכל כלי-נשק — פיזור טבעי משלו; וככל שהטוח אל המטרה גדל, כן גדל גם הפיזור.

בדרך-כלל מתעלמים מתכנני תרגילים מעובדה זו בשעת ארגון היעדים. אם ברצוננו להשיג פגיעות במטרות שתשקפנה נאמנה את יכולתם של היורים, עלינו למקם במרחק מתאים ובלתי-מופרז מטרות בגודל המתאים לפיזורם הטבעי של כלי-הנשק בטוח היריה. כל המתעלם מהצורך בכך — חוטא לאימון ומחנך את חייליו לשטחיות; שהרי השגי הפגיעה של כלי-הנשק אינם יכולים לחרוג מתכונות-היסוד של הכלי המופעל.

ניהול האימון וקביעת לקחיו. כל השג שברצוננו להשיגו בשיעור — חייב למצוא את ביטויו בלקחי השיעור; ולכן יש לתכנן תרגיל-אש כך שברשימת לקחיו, לסיכומו, יופיע ענין הפגיעה הישירה במטרות אשר הושגה תוך מתן האש.

לפני ביצוע תרגיל-אש — חובה היא על כל מפקד להקדיש מלים מספר לענין היריה המדויקת — כך שכל רובאי ואיש צוות-השריון ידעו כי הצלחת התרגיל מותנית במספר הפגיעות במטרות אשר השיגו — ולא פגיעות ביעדים, שהנם בבחינת מטרות-שטח. חייבים אנו להביא את החייל לידי כוונות נפשית עוד לפני התחלת היריה.

אגב, דבר הכוונות הנפשית מזכיר לי סיפור קצר אחד. באחד

אין חדש תחת השמש. אפילו הצצה חטופה בבטאוני הצבאות השונים מעלה שוב אותה מסקנה: ביקורת עצמית (ולעתים אף תלונות בלשון חריפה ביותר) ממשיכה להיות תופעה נפוצה ולתפוס מקום נכבד בבטאוני אלה.

אפשר לקרוא בהם ביקורת נוסח — „ביקור בתרגיל-אש של יחידות ועוצבות מעורר את הרושם כאילו התחמושת הנורית נועדה להשמיע קול בלבד. מבלי להגזים, נראה לעתים כאילו המטרות המוצבות על היעדים הנן בבחינת אביזר מיותר — באם נשפוט לפי מספר הפגיעות המושגות, ולפי תשומת הלב המוקדשת לנושא זה.“ והמסקנה הנובעת: ארגון היעדים הנו מיותר בהחלט.

אלא, שאין להניח כי איש מאתנו מאמין כי עלידי פיזור קליעים באיזור המטרה אפשר להשמיד את האויב או לשחק את כלי-נשקו. בנדון זה אין מקום לאשליות: אויב שהתבצר בעמדות, חפירות ותעלות-קשר (ולו גם, במקרה שלנו — אויב ערבי) יתמוטט, לרוב, רק אם נפגע ישר במטרה.

כמויות התחמושת אשר אנו מקציבים לתרגילים ומספר תרגילי האש אשר אנו מבצעים — אין להתבייש בהם לעומת המקובל בשטח זה בצבאות העולם. דבר זה יכול היה לשמש מקור גאווה — אילו היו התוצאות כאלו: כל חבית מתעופפת עם ירי התותח; וכל מטרה — נקובה בירי מקלעים ורובים. אך המציאות לא תמיד הנה כזו; והדבר מחייב בחינה ושינוי. באם ננסה לאתר את הגורמים המשפיעים על כך שלא תמיד מופק מלוא ההשג בניצול האש בשעת אימונים, נוכל לקבוע כי משקל רב בקביעת השגי הפרט והיחידה לגורמים מספר אשר יפורטו להלן:

● הכנת היעדים;

● גודל המטרות;

● ניהול האימון וקביעת לקחיו.

הכנת היעדים. כשאנו ניגשים לבצע תרגיל-אש ברמה כלשהי, עלינו לקחת בחשבון את גודל כוח האויב שברצוננו להציגו בתרגיל זה ואת כמות התחמושת, לסוגיה, המוקצבת לתרגיל; ובהתאם לאלה — עלינו לקבוע את מספרן וסוגן של המטרות שנציב על היעד.

בשעת ארגון היעד עלינו לבחון, לאור המהלכים שתוכננו לתרגיל, היכן היא הנקודה המדויקת שבה נמקם כל מטרה — דבר שיעשה, כמובן, בהתאם להיערכותו של האויב; שכן, לגבי כל מטרה המוצבת על היעד — הכרחי שתהיה אפשרות לפעול נגדה באש שטוחת-מסלול באחד משלבי התרגיל. ענין זה חיוני, משום שלמטרות אשר לא נפגעו באש ישירה בשעת

לטיפוח שטחיות ובזבז. בכל שלב ושלב עלינו לחזור ולשנן: כל כדור וכל פגז חייבים לפגוע במטרה.

מובן שיש לקבוע כי אין לגשת לביצוע תרגילי-אש עם יחידות, לפני שמגיעים להשגים נאותים בשדה-המטוחים. כאשר מדובר ביחידות מילואים, רצוי להתחיל כל סדרת-אימון במטוחי נשק ובאם הרמה אשר הושגה הנה ירודה, לא להתחיל באימון מתקדם לפני שתשופר רמת הקליעה. אם גם לאחר ההכנות והאימון המוקדם אין מגיעים בתרגילי האש לרמת קליעה מינימלית — רצוי לחזור שוב לשדה-המטוחים ולודא כי יסודות היריה ברורים לכל מפעילי הנשק, וללמדם שנית כיצד להפעיל נשקם ביעילות. רק בדרך זו נוכל לשפר את רמת הקליעה של הרובאי והתותחן.

בגמר תרגילי-אש יש לבדוק את מספר הפגיעות במטרות שהושגו — ולהתחיל את הסיכום ב"מאזן" קצר. למשל: "חיי-לים בתרגיל זה ירו 40 פגזים והושגו 10 פגיעות. רמה זו אינה מספקת". עם זאת, יש לציין את הצות או את קבוצת החיילים אשר השיגו את מכסימום הפגיעות; אך יש גם לנזוף באלה אשר לא הצליחו לפגוע במטרות.

✱

רק פעולה שיטתית, המתחילה בחישוב של טוחים וגודל המטרות, בארגון היעדים ובהסבר לחייל וליחידה והנמשכת על-ידי פיקוח בשעת האימונים — תשפר את רמת היריה של הרובאי, המקלען והתותחן. כל חייל המפעיל כלי-נשק "מקובל" חייב לדעת:

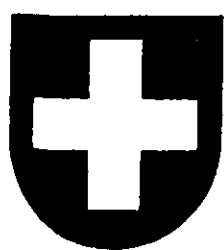
טנק האויב לא יעצור אלא לאחר שייפגע פגיעה ישי-רה; הבונקר או העמדה המבוצרת לא יתמוטטו אלא כתוצאה מפגיעה ישירה; חיילי האויב לא יפסיקו פעולתם אלא אם נפגעו פגיעה ישירה בגופם. בידנו כלי-נשק המסוגלים להשמיד את האויב או לשתקו. הנשכיל להפעילם כראוי?

הכפרים באיזור הג'ונגלים שבין הודו לבורמה חי ראש כפר בודיסטי; וידוע שמקצוע היריה אינו דוקא הדבר המאפיין דת זו. אך בתוקף תפקידו כראש-כפר באיזור יערות וחיות-טרף הפקידו השלטונות הבריטיים בידו רובה להגנה מפני חיות מסוכנות. שמו של ראש-כפר זה יצא לתהילה בכל האיזור כאדם אשר מעולם לא החטיא את המטרה. כל כפר אשר סבל מאימת חיה טורפת, היה מזמין את ראש-הכפר הזה — והלז היה מופיע ומחסל את החיה הטורפת. המספר נפגש עם ראש-כפר זה, ובשעת שיחה שאלו: "אדוני, כיצד אתה מסביר את העובדה כי בכל פעם בה הנך נקרא לחסל חיה טורפת, מצליח אתה לבצע זאת בכדור הראשון?" ענה ראש-הכפר: "את תהליך הריגת החיה הנני מתחיל זמן רב לפני שאני לוחץ על ההדק — וזאת בשעה שמגיעה אלי הידיעה, או הבקשה, לצאת לחסל את החיה הטורפת. הריני מתחיל כבר אז להכין את לבי לאותו רגע בו נפגש. וברגע בו אני מרים את כלי-הנשק אל מול המטרה — אין כל ספק בלבי כי אני מסוגל להחטיא; ולמעשה, אין כלי-הנשק אלא מוציא-לפועל של הפעולה אשר הושלמה זה-מכבר במוחי וברוחי".

סיפור קצר זה מדגים את חשיבותה של הכוננות הנפשית של החייל. עליו להחליט מראש, ובמלוא התוקף: האם הוא יורה כדי לפגוע במטרות — או כדי "לכסות שטח".

בשעת ביצועו של תרגיל-אש — חייבים המפקדים לצפות את האש ולבקרה ולהקפיד על מתן אש מדויקת. אם האש אינה יעילה, רצוי להקפיד את התרגיל — ולחזור על המהלכים מחדש. והנה דוגמה: כוח-מחפה פתח באש על יעד, ואין כל פגיעות במטרות. במקרה זה יש לעצור את הכוח-המתמרן ולהודיע לו כי אינו יכול להתקדם, שכן נתון הוא (לפי מצב זה של אש-החיפוי) לאש יעילה של האויב, ויוכל להתקדם רק לאחר שיפעילו המחפים אש יעילה על האויב. החלטות כגון אלו — אין כל ספק שיעוררו ביחידות המתאמנות את המחשבה על החשיבות שיש ליחס לאש מדויקת. כל מקרה של חוסר תשומת-לב לבקרת-אש — כמוהו כתרומה ישירה

בצולם החצוץ

דמות כוח-האדם בצבא שביצריה

במקרה של גיוס אין הרכב הצבאי שברשות הכוחות השביצריים מספיק לצרכי הגייסות. נהוג עליכן רישום כלי-תובלה אזרחיים מתאימים, לצורך גיוסם בעתות-חירום. ב-1963 נבחנו על-ידי מפקחי הצבא 23,000 כלי-רכב, שהועדו לגיוס כזה בבוא שעת-חירום. יצוין, כי מוסדות-השלטון נוקטים באמצעים המעמידים את כלי-התובלה במדינה על מספר מוגבל של הגמים.

חלוקת הטייונים לפי מקצועות ב-1963 היתה: סטודנטים, מורים, בעלי תואר-אקדמאי-ראשון — 11.1 אחוז; פקידים, סוחרים, עובדי-דואר ורכבות — 12.9 אחוז; פועלים ואומנים — 57 אחוז; חקלאים — 8 אחוז; שונים — 11 אחוז. לא נכללו בזה הנשים שהתנדבו ליחידות-הנשים. 3980 טיונים שביצריים, שהועדו לשמש כנהגי משאיות, נבחנו מבחנים פסיכוטכניים. כתוצאה, נפסלו 498 — דהיינו, 12.6 אחוז.